

SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

12. funkční období

116

Vládní návrh,
kterým se předkládá Senátu Parlamentu
České republiky k vyslovení předchozího souhlasu
návrh doporučení Rady o přístupu pracovníků a osob
samostatně výdělečně činných k sociální ochraně

2019

NÁVRH USNESENÍ

Senátu

Parlamentu České republiky

ze dne

k vládnímu návrhu, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení předchozího souhlasu návrh doporučení Rady o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně

Senát

Vyslovuje předchozí souhlas s návrhem doporučení Rady o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně.

Stanovisko pro Parlament ČR

k návrhu Doporučení Rady o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně¹

1) Charakteristika dokumentu a jeho dosavadní projednávání:

V rámci tzv. Balíčku sociální spravedlnosti dne 13. 3. 2018 Evropská komise předložila návrh Doporučení Rady o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně. Cílem této iniciativy je naplnění zásady číslo 12 o sociální ochraně Evropského pilíře sociálních práv (dále jen „EPSP“), který byl vyhlášen společně Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017 na sociálním summitu v Göteborgu. Tato zásada mimo jiné stanoví, že *„bez ohledu na typ a dobu trvání pracovního poměru mají zaměstnanci a za srovnatelných podmínek osoby samostatně výdělečně činné právo na přiměřenou sociální ochranu“*.

Cílem je zajištění ochrany všech osob samostatně výdělečně činných (dále jen „OSVČ“) a pracovníků s nestandardními pracovními smlouvami, kteří z důvodu svého typu smlouvy nebo postavení na trhu práce doposud nejsou dostatečně chráněni systémy sociální ochrany, pokud jde o nezaměstnanost, nemoc, mateřství nebo otcovství, pracovní úrazy a nemoci z povolání, zdravotní postižení a stáří. Jde o výzvu členským státům, aby umožnily všem výdělečně činným osobám přístup do odpovídajících systémů sociální ochrany, získat a využít odpovídající nároky jako členové systému a usnadnit převoditelnost nároků sociální ochrany mezi systémy, a zvýšit transparentnost práv sociální ochrany, při současném respektování pravomoci členských států v nastavování svých národních systémů sociální ochrany.

Řada aspektů doporučení je ponechána na uvážení členských států, zejména: i) úroveň poskytované ochrany, ii) možnost rozšířit sociální zabezpečení na základě existujících systémů, nebo vytvořit nové systémy, iii) způsob financování ochrany a iv) kombinace používaných systémů (veřejné, zaměstnanecké nebo soukromé). V tomto směru považuje EK princip subsidiarity za splněný, stejně tak princip proporcionality, kdy je působnost doporučení omezena jen na zajištění minimálních norem v přístupu k sociální ochraně.

EK bude následně monitorovat a podporovat plnění doporučení na úrovni členských států. Primárním nástrojem monitorování a prosazování doporučení bude evropský semestr koordinace ekonomických politik spolu s doporučením členským státům vypracovat národní plány s opatřeními k uplatňování zásad doporučení a otevřená metoda koordinace v oblasti politik sociální ochrany. Provádění doporučení bude možné z úrovně EU podpořit řadou opatření, například mnohostranným přezkumem prostřednictvím programů vzájemného učení (výměna příkladů dobré praxe, expertní semináře a workshopy), financování experimentování a provádění reforem v členských státech. Komise poskytne dostatečně dlouhou dobu na hodnocení účinků doporučení po jeho provedení.

Ve svém původním návrhu chtěla Komise neprodleně zahájit práce na stanovení srovnávacího referenčního rámce pro sociální ochranu (benchmarking), po diskuzi v Radě však byl text doporučení upraven tak, že bude nejprve vytvořen rámec s kvantitativními a kvalitativními indikátory k monitorování implementace doporučení. Tyto indikátory budou společně vyvíjeny ve spolupráci Komise a členských států v rámci Výboru pro sociální ochranu, resp. jeho pracovní skupiny pro indikátory.

---

¹ 14244/18 SOC 699 EMPL 528

Doporučení se svým osobním rozsahem vztahuje na všechny pracovníky bez ohledu na formu jejich pracovní smlouvy a na OSVČ. Pracovník byl v původním návrhu Komise definován stejně, jako v dalších iniciativách EK předložených na základě EPSP, aby byla docílena jednoty v definicích v ostatních legislativních aktech EU. V konečném kompromisním návrhu AT PRES pro Výbor stálých zástupců (dále jen „COREPER“) však byla definice pracovníka vypuštěna z důvodu prozatímního nedořešení v dotčených legislativních aktech a doporučení tak má být schváleno bez této definice. Osoba samostatně výdělečně činná zůstává bez společné definice, protože žádná taková evropská definice doposud neexistuje a mezi členskými státy není vůle takovou zavést².

Věcným rozsahem se doporučení vztahuje na systémy sociální ochrany kryjící následující dávky – zdravotní péče, dávky v nemoci, dávky v mateřství a otcovství, dávky v invaliditě, ve stáří a pozůstalostní dávky, dávky v nezaměstnanosti a dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání³.

V bodě 10 doporučení se členskými státy doporučuje, aby formální sociální zabezpečení rozšířily na všechny pracovníky, bez ohledu na typ a trvání jejich pracovněprávního vztahu, a na osoby samostatně výdělečně činné. Způsob zajištění sociální ochrany OSVČ byl jedním z nejspornějších bodů návrhu, který byl v Radě dlouho diskutován na pracovní úrovni. Část členských států (CZ, NL, DK, HU, BG, LV, LT, EE, PL a DE) požadovala flexibilní přístup respektující národní podmínky a přístupy, zatímco jiná část členských států (FR, ES, LU, PT, EL a BE) preferovala návrh EK vyzývající k zavedení systémů povinné účasti OSVČ ve většině systémů sociální ochrany (povinnou účast v důchodovém, nemocenském a zdravotním pojištění a dobrovolnou účast v pojištění proti nezaměstnanosti a při pracovních úrazech a nemocích z povolání).

AT PRES v zájmu docílení požadované jednomyslnosti potřebné ke schválení návrhu navrhlo ve svém finálním kompromisu pro Radu zflexibilnění původního návrhu EK tak, že státům je **doporučováno zajištění přístupu OSVČ k sociální ochraně ve všech dávkových systémech krytým doporučením alespoň dobrovolně**, a kde je to vhodné, tak na povinném základě.

Bod 12 doporučení hovoří o potřebě zachování a přenositelnosti nároků napříč odvětvími sociální ochrany a při změně statusu (pracovník, OSVČ, nestandardní pracovník atd.), přičemž toto zachování může být omezeno jistou referenční dobou⁴. Bod 15 společně s úvodním ustanovením 20 umožňuje stanovit určitou úroveň rozhodného příjmu, do které je daný příjem osvobozen od platby pojistného. Tento bod byl vložen do úvodních ustanovení na základě návrhu ČR.

Dne 6. prosince 2018 bylo na jednání Rady ministrů práce a sociálních věcí (dále jen „Rady EPSCO“) dosaženo politické dohody, kde přítomní ministři (kromě Maďarska, které se zdrželo) vyjádřili souhlas s obsahem kompromisního znění doporučení. Vzhledem k procedurálním krokům, které je nutné učinit na národní úrovni několika členskými státy (ČR předchozí souhlas Parlamentu, Německo přijetí zákona), nemohlo dojít k formálnímu schválení doporučení.

Ministryně práce a sociálních věcí ČR na jednání Rady EPSCO ocenila konstruktivní přístup rakouského předsednictví, díky kterému navržené kompromisní znění doporučení reflektuje připomínky a návrhy ČR, vyjádřila souhlas s předloženou podobou politické dohody, avšak

---

² ČR navrhovala definici OSVČ do doporučení vložit formou odkazu na definice užívané národní legislativou, nicméně toto nebylo podpořeno téměř žádnými dalšími státy.

³ V ČR jde o dávky kryté zdravotním pojištěním, nemocenským pojištěním, důchodovým pojištěním a pojištěním pro případ nezaměstnanosti.

⁴ V ČR například 10 resp. 20 let pro nárok na invalidní důchod, 2 roky pro nárok na dávky v nezaměstnanosti.

zdůraznila, že pro formální souhlas s textem doporučení musí česká vláda nejprve získat předchozí souhlas obou komor Parlamentu ČR.

Německo podle svých vnitrostátních předpisů muselo ke schválení doporučení v Radě přijmout národní zákon. Ten byl dne 5. 4. 2019 přijat a dne 20. 5. 2019 finálně schválen.

Pro finální hlasování doporučení v Radě se nyní čeká na postoj České republiky. Všechny ostatní členské státy jsou připraveny formálně potvrdit svůj souhlas v Radě EU a činit kroky v rámci implementace doporučení.

2) Pozice vlády ČR:

Rámcová pozice ČR byla schválena Výborem pro EU na pracovní úrovni dne 17. dubna 2018, následně byla projednána a odsouhlasena plénem Senátu dne 19. července 2018⁵ a projednána a odsouhlasena Výborem pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny dne 9. května 2018⁶.

ČR podporuje přístup k systémům sociální ochrany pro všechny osoby bez ohledu na druh či formu výkonu ekonomické aktivity a maximální informační transparentnost na národní i evropské úrovni. Ovšem plně si uvědomuje různorodost a dynamiku změn na trhu práce a právo volby různých forem výdělečné činnosti pokrytých systémem sociální ochrany, i z důvodu její nezatíženosti odvody na sociální pojištění.

ČR po celou dobu projednávání návrhu aktivně vystupovala a předkládala kompromisním pozměňovací návrhy v duchu rámcové pozice⁷.

ČR souhlasí s tím, že by členské státy měly zajistit efektivní pokrytí sociálním zabezpečením, určitou převoditelnost práv nezávisle na typu výkonu výdělečné činnosti, přiměřenost výše dávek tak, aby chránila osoby před chudobou a zároveň je motivovala k výdělečné činnosti, stejně tak přiměřenost odváděných příspěvků, které by měly korespondovat se skutečnými výdělky dané osoby. V souladu s tímto názorem ČR usilovala o zahrnutí možnosti členského státu si stanovit určitou úroveň rozhodného příjmu⁸, do kterého by účast na pojištění z titulu konkrétního příjmu nebyla povinná, neboť jde principiálně o příjmy doplňkové a v řadě případů nahodilé, u kterých nemusí být tak jasný důvod k jejich nahrazení v daných sociálních situacích. Tyto příjmy jsou zpravidla velmi nízké. Tento požadavek byl zahrnut do úvodního ustanovení 20 jako výsledek diskuze na jednání pracovní skupiny pro sociální otázky a následně byl upraven v souladu s nótou CZ a SK ze dne 26. 10. 2018.

ČR dále považovala za problematické ustanovení původního návrhu Komise ohledně formálního krytí systémem sociální ochrany pro osoby samostatně výdělečně činné (nyní bod 10), u kterého nesouhlasila se stanovením povinného pojištění pro případ nemoci, mateřství a otcovství, tedy nemocenského pojištění, které je v českém systému na dobrovolné bázi s doložkou opt-in (o zajištění účasti se musí požádat). Naopak u pojištění pro případ nezaměstnanosti je český systém vstřícnější a jde nad rámec původního návrhu. ČR proto aktivně prosazovala odstoupení od povinného pojištění pro OSVČ alespoň pro případ nemocenského pojištění.

---

⁵ Usnesení 461 z 16. schůze

⁶ Usnesení 74 z 11. schůze

⁷ ČR vystupovala proti povinné účasti OSVČ v pojištění pro dávky v nemoci, v mateřství a otcovství v souladu s národním systémem.

⁸ „Income threshold“

ČR opakovaně předkládala vlastní návrhy, zejména na změnu bodu 10 ohledně formálního pokrytí pro osoby samostatně výdělečně činných s cílem zajistit, aby toto pokrytí nebylo doporučováno v povinné podobě, ale jako dobrovolná účast ve všech systémech sociální ochrany kryté věcným rozsahem doporučení. Po úvodním jednání pracovní skupiny pro sociální otázky⁹ ČR zaslala písemně svou obecnou pozici k návrhu s konkrétními návrhy na změnu v oblasti věcného rozsahu¹⁰, změnu definic¹¹, změnu způsobu formálního pokrytí pojistnými systémy¹² a změnu v bodě ohledně implementace doporučení¹³. Další konkrétní návrhy byly ze strany ČR zaslány v následujících měsících¹⁴.

V závěrečné fázi vyjednávání se ČR připojila ke společnému návrhu několika zemí (SK, CZ, NL, DK a HU)¹⁵ ze dne 30. 10. 2018, který prosazoval jako minimum dobrovolné pojištění pro OSVČ pro všechny případy kryté věcným rozsahem doporučení. AT PRES těmto požadavkům vyšlo vstříc a navrhlo zavedení alespoň dobrovolného pojištění pro OSVČ ve všech případech, a kde je to vhodné, navrhlo pojištění povinné. Není detailněji specifikováno, o jaké systémy a sociální situace se má jednat, to je ponecháno zcela na uvážení členských států. I tak je navržené řešení krokem kupředu, protože v řadě států neexistuje pro OSVČ v některých situacích ani možnost dobrovolné účasti v systémech sociální ochrany (např. pojištění pro případ nezaměstnanosti, invalidity či nemoci). Pro ČR to znamená, že nebude potřeba měnit její systém sociální ochrany. ČR tak v návrhu doporučení pro finální schválení dosáhla požadovaných změn v souladu s rámcovou pozicí ČR.

Návrh byl poprvé předložen a Parlamentem projednán v prvním čtvrtletí tohoto roku, přičemž Senát svůj souhlas vyslovil dne 31. 1. 2019 usnesením č. 92, Poslanecká sněmovna však na své 27. schůzi dne 7. 3. 2019 svůj souhlas nevyslovila.

Vláda ČR souhlasí s návrhem doporučení v předloženém znění, na kterém byla v Radě EU dosažena politická shoda¹⁶.

Vláda ČR proto znovu navrhuje Parlamentu ČR udělit vládě souhlas s kladným hlasováním ČR v Radě pro návrh, který zohledňuje podstatné požadavky a návrhy ČR schválené v rámcové pozici ČR.

Současně vláda navrhuje, aby ČR při hlasování v Radě o návrhu doporučení učinila jednostranné Prohlášení ČR¹⁷, ve kterém vyjádří postoj ČR k doporučení jako celku a k jeho provádění. V Prohlášení bude zejména zdůrazněn princip subsidiarity a výhradní pravomoc a odpovědnost členských států ke zvolení způsobu naplňování cílů doporučení. Navržené doprovodné prohlášení reaguje na připomínky vznesené poslanci a senátory při prvním projednávání v Parlamentu ČR.

---

⁹ Nóta ze dne 25. 5. 2018

¹⁰ Jen pojistné dávky a nikoli dávky sociální podpory a pomoci.

¹¹ Definice pracovníka v souladu s ostatními projednávanými evropskými akty a návrh definice OSVČ s odkazem na národní legislativu

¹² Pro OSVČ by mělo být zajištěno formální krytí na dobrovolné bázi pro nemocenské pojištění, nikoli povinně.

¹³ Požadavek na odstranění povinnosti zavést benchmarking pro sociální ochranu jako monitoring na evropské úrovni.

¹⁴ Nóty ze dne 18. 6. 2018, 8. 8. 2018, 10. 9. 2018, 20. 9. 2018

¹⁵ Slovensko, ČR, Nizozemsko, Dánsko a Maďarsko

¹⁶ Dokument 14582/18 SOC 727 EMPL 545 ze dne 28. listopadu 2018

¹⁷ Součást materiálu jako příloha VI.

3) Dopad na právní řád ČR:

Jedná se o doporučení, tedy nelegislativní akt, který nemá přímý dopad na právní řád členských států. Text doporučení v předkládaném znění nevyžaduje změny právního řádu ČR.

4) Dopad na státní rozpočet:

Jedná se o nelegislativní iniciativu EK, která sama o sobě nemá přímý dopad na státní rozpočet.

5) Procedurální otázky:

- a) Právní základ: čl. 292 SFEU ve spojení se třetím pododstavcem čl. 153 odst. 1 písm. c) a čl. 153 odst. 2 a s čl. 352 SFEU.
- b) Postup projednávání: nelegislativní postup (přijetí v Radě po obdržení souhlasu EP).
- c) Hlasovací procedura: jednomyslnost v Radě; možnost hlasování a vyslovení souhlasu/nesouhlasu zástupcem ČR v Radě je podmíněno předchozím souhlasem obou komor Parlamentu ČR.

V Praze dne 17. června 2019

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.

Prohlášení České republiky k Doporučení Rady o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně

Sociální zabezpečení obyvatel a pracovníků historicky představuje pro Českou republiku jeden ze základních pilířů fungování demokratické společnosti a tržního hospodářství. Proto Česká republika sdílí obecně uznávanou hodnotu vysoké úrovně sociální ochrany, solidarity a sociálního začleňování zakotvené ve Smlouvě o Evropské unii. Současně s tím Česká republika považuje postupnou konvergenci úrovně sociální ochrany obyvatel za důležitou součást procesu postupné ekonomické a sociální integrace zemí Evropské unie.

S ohledem na zásadní změny probíhající na trhu práce Česká republika plně podporuje cíle doporučení, tj. zejména zajištění přístupu všech pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k přiměřené sociální ochraně, přenositelnost a transparentnost práv na sociální zabezpečení.

Česká republika však především prosazovala, aby členské státy EU měly možnost samostatně rozhodnout o dobrovolném nebo povinném přístupu osob samostatně výdělečně činných k jednotlivým systémům sociální ochrany. Jelikož tento předpoklad je výslovně stanoven v bodu 10 doporučení Rady, může Česká republika podpořit doporučení Rady.

S ohledem na velkou rozmanitost národních systémů sociální ochrany, jejich historický a společenský vývoj a ekonomicko-sociální prostředí každé země Evropské unie, považuje Česká republika právně nezávazné doporučení Rady za vhodný nástroj pro naplnění principu číslo 12 Evropského pilíře sociálních práv - zajištění odpovídající sociální ochrany v rámci Evropské unie.

Česká republika vítá, že doporučení Rady potvrzuje výhradní kompetenci členských států organizovat si systém sociálního zabezpečení a poskytuje členským státům vysokou míru flexibility, pokud jde o nastavení výše příspěvků na sociální pojištění, stanovení úrovně příjmu, od kterého je placeno pojistné, výši plnění (dávek) a podmínky účasti v systému sociálního zabezpečení, a to zejména u osob samostatně výdělečně činných.

Princip subsidiarity, rozdělení kompetencí podle Smlouvy stejně jako odlišnosti mezi členskými státy a jejich ekonomické podmínky musí být brány v úvahu při postupném provádění doporučení podle bodu 21 doporučení.

Česká republika zdůrazňuje, že způsob a tempo naplňování cílů doporučení musí zůstat ve výhradní pravomoci a odpovědnosti členských států s ohledem na článek 153 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie, který stanoví: „*Předpisy přijaté podle tohoto článku: se nedotýkají práva členských států vymezovat základní zásady svého systému sociálního zabezpečení a nesmějí významně ovlivňovat finanční rovnováhu tohoto systému...*“¹.

---

¹ „*The provisions adopted pursuant to this Article: shall not affect the right of Member States to define the fundamental principles of their social security systems and must not significantly affect the financial equilibrium thereof...*“

Ve Štrasburku dne 13.3.2018
COM(2018) 132 final

2018/0059 (NLE)

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně

{SWD(2018) 70 final} - {SWD(2018) 71 final} - {SWD(2018) 79 final}

Návrh

DOPORUČENÍ RADY**o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 292 ve spojení s články 153 a 352 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Podle článku 3 SEU je cílem Unie kromě jiného podporovat blahobyt svých obyvatel a pracovat pro udržitelný rozvoj Evropy na základě vysoce konkurenceschopného sociálně tržního hospodářství směřujícího k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku. Unie bojuje proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci, podporuje sociální spravedlnost a ochranu, rovnost žen a mužů, solidaritu mezi generacemi a ochranu práv dětí.
- (2) Podle článku 9 SFEU Unie při vymezení a provádění svých politik a činností přihlíží k požadavkům spojeným s podporou vysoké úrovně zaměstnanosti, zárukou přiměřené sociální ochrany, bojem proti sociálnímu vyloučení a vysokou úrovní všeobecného a odborného vzdělávání a ochrany lidského zdraví.
- (3) Ustanovení čl. 153 odst. 1 písm. c) SFEU umožňuje Unii podporovat a doplňovat činnosti členských států v oblasti sociálního zabezpečení a sociální ochrany pracovníků. Mohou se rovněž provádět opatření Unie s cílem řešit výzvy týkající se přístupu k sociální ochraně pro osoby samostatně výdělečně činné na základě článku 352 SFEU, který obsahuje ustanovení umožňující Unii přijmout akt potřebný k dosažení cílů stanovených Smlouvami, pokud se v nich nestanoví pravomoc jednat potřebná k jejich dosažení.
- (4) Evropský parlament, Rada a Komise ve svém interinstitucionálním vyhlášení dne 17. listopadu 2017 slavnostně vyhlásily evropský pilíř sociálních práv¹. Zásada č. 12 pilíře stanoví, že bez ohledu na typ a dobu trvání pracovního poměru mají zaměstnanci a za srovnatelných podmínek osoby samostatně výdělečně činné právo na přiměřenou sociální ochranu.
- (5) Sociální partneři se zavázali, že budou i nadále přispívat k Evropě, která přináší výsledky pro své pracovníky a podniky².
- (6) Evropský parlament ve svém usnesení o evropském pilíři sociálních práv³ zdůraznil potřebu odpovídající sociální ochrany a sociálních investic po dobu celého života

¹ Úř. věst. C 428, 13.12.2017, s. 10–15.

² Společné prohlášení sociálních partnerů ze dne 24. března 2017.

lidí, které každému umožní plnou účast ve společnosti a hospodářství a udržení přiměřené životní úrovně. Evropský hospodářský a sociální výbor ve svém stanovisku k evropskému pilíři sociálních práv podtrhl potřebu zajistit, aby se na všechny pracovníky vztahovaly základní pracovní normy a odpovídající sociální ochrana.

- (7) Systémy sociální ochrany jsou základem sociálního modelu Unie a dobře fungujícího sociálně tržního hospodářství. Hlavní funkcí sociální ochrany je chránit lidi před finančními důsledky sociálních rizik, jako je nemoc, stáří, pracovní úrazy nebo ztráta práce, s cílem předcházet chudobě a zmírňovat ji a udržovat přiměřenou životní úroveň. Kvalitně navržené systémy sociální ochrany mohou rovněž usnadnit účast na trhu práce podporou přechodu jednotlivých osob na trhu práce, které mění pracovní místo, nastupují do práce nebo z ní odcházejí a zakládají podnik nebo ukončují jeho činnost. Přispívají ke konkurenceschopnosti a udržitelnému růstu, jelikož podporují investice do lidského kapitálu a jelikož mohou pomoci přeskupit lidské zdroje do vznikajících a dynamických odvětví hospodářství. Mají rovněž hrát roli jako automatické stabilizátory zajištěním plynulé spotřeby v průběhu hospodářského cyklu.
- (8) Sociální ochranu lze poskytovat ve věcných dávkách nebo dávkách v hotovosti. Obecně se zajišťuje prostřednictvím systémů sociální pomoci, které chrání všechny osoby (na základě jejich občanství nebo bydliště a financované ze všeobecného zdanění), a systémů sociálního zabezpečení, které chrání lidi na trhu práce, často na základě příspěvků souvisejících s jejich pracovním příjmem. Sociální ochrana zahrnuje více složek, které pokrývají různá sociální rizika, počínaje nezaměstnaností až po nemoc nebo stáří. Toto doporučení se vztahuje na složky sociální ochrany, které více souvisejí s postavením na trhu práce nebo typem pracovněprávního vztahu a většinou zajišťují ochranu před ztrátou příjmu z výdělečné činnosti, když se vyskytne určité riziko. Doplnuje existující pokyny na úrovni Unie o sociálních službách a pomoci a v širším slova smyslu o aktivním začlenění lidí vyloučených z trhu práce⁴.
- (9) Globalizace, technologický rozvoj, změny v jednotlivých prioritách a demografické stárnutí byly během posledních dvou desetiletí hybnou silou změn na evropských trzích práce a tento trend bude pokračovat i v budoucnosti. Zaměstnání bude čím dál tím rozmanitější a kariérní postupy čím dál tím méně přímočaré.
- (10) Na trzích práce Unie existují vedle pracovních smluv na plný úvazek na dobu neurčitou různé jiné pracovněprávní vztahy a formy samostatné výdělečné činnosti. Některé z nich už byly dlouhou dobu známy na trhu práce (např. na dobu určitou, dočasná práce, na částečný úvazek, práce v domácnosti nebo stáže); jiné se rozvíjely později a od počátku 21. století nabývaly na významu: práce na zavolanou, dohoda o provedení práce na základě poukázky, práce pro platformu atd.
- (11) Zejména osoby samostatně výdělečně činné tvoří rozmanitou skupinu. Většina jednotlivců si dobrovolně zvolí samostatnou výdělečnou činnost se zaměstnancem nebo bez nich s rizikem, že se stanou podnikateli, zatímco jedna z pěti osob samostatně

---

³ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0010+0+DOC+XML+V0//EN>.

⁴ Doporučení Komise ze dne 3. října 2008 o aktivním začleňování lidí vyloučených z trhu práce (2008/867/ES).

výdělečně činných vykonává samostatnou výdělečnou činnost proto, že nemůže najít práci jako zaměstnanec.

- (12) Jelikož se trhy práce vyvíjejí, musí se vyvíjet i systémy sociální ochrany, aby se zajistilo, že evropský sociální model obstojí v budoucnu a umožní společnostem a ekonomikám Unie co nejvíce využít budoucí svět práce. Ve většině členských států jsou však pravidla upravující příspěvky a nároky systémů sociální ochrany stále ještě do značné míry založena na smlouvách na plný úvazek na dobu neurčitou mezi pracovníkem a jednotlivým zaměstnavatelem, zatímco ostatní skupiny pracovníků a osoby samostatně výdělečně činné měly sociální zabezpečení pouze okrajově. Důkazy ukazují, že někteří pracovníci s nestandardními smlouvami a některé osoby samostatně výdělečně činné mají nedostatečný přístup k složkám sociální ochrany, které se více týkají postavení na trhu práce nebo typu pracovněprávního vztahu. Pouze několik členských států provedlo reformy, aby systémy sociální ochrany přizpůsobily měnícímu se charakteru práce s cílem lépe chránit dotčené pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné. V zemích a složkách sociální ochrany nebyla zlepšení rovnoměrná.
- (13) V dlouhodobém horizontu mohou nedostatky v přístupu k sociální ochraně ohrozit sociální zabezpečení a zdraví jednotlivců, přispět ke zvýšení hospodářské nejistoty, ohrožení chudobou a nerovnostem a vést také k suboptimálním investicím do lidského kapitálu, snížit důvěru v instituce a omezit hospodářský růst podporující začlenění.
- (14) Pracovníci a osoby samostatně výdělečně činné mohou být určeny jako *formálně sociálně zabezpečené* konkrétní složkou sociální ochrany, pokud existující právní předpisy nebo kolektivní smlouva stanoví, že mají právo účastnit se v systémech sociální ochrany v této konkrétní složce. Formální sociální zabezpečení lze zajišťovat prostřednictvím povinných nebo dobrovolných systémů. Dobrovolné systémy poskytují jednotlivým osobám příležitost zapojit se do systémů (doložka o účasti), nebo zahrnují všechny osoby cílové skupiny, jimž standardně dávají možnost odejít ze systému, když si to přejí (doložka o neúčasti). Důkazy ukazují, že dobrovolné systémy s doložkou o neúčasti mají vyšší míry zapojení, a proto poskytují lepší sociální zabezpečení.
- (15) Pracovníci a osoby samostatně výdělečně činné lze určit jako *efektivně sociálně zabezpečené* v konkrétních složkách sociální ochrany, pokud mají možnost získat odpovídající dávky, a v případě vzniku příslušného rizika schopnost získat dávky v dané výši. Osobě se může poskytnout formální přístup, aniž by byla ve skutečnosti schopna získat a využít nároky na sociální dávky.
- (16) Sociální ochrana se považuje za *odpovídající*, když jednotlivým osobám umožňuje udržet si přiměřenou životní úroveň, přijatelně nahradit ztrátu jejich příjmu a důstojně žít, a když zamezuje jejich upadnutí do chudoby.
- (17) V některých členských státech jsou určité kategorie pracovníků vyloučeny ze systémů sociální ochrany, například pracovníci na zkrácený úvazek, sezónní pracovníci, pracovníci v pohotovosti, pracovníci pro platformu a pracovníci, kteří vykonávají agenturní práci nebo jsou na stáži. Kromě toho pracovníci, kteří nemají smlouvy na plný úvazek na dobu neurčitou, mohou narazit na obtíže v účinném zahrnutí do sociální ochrany, neboť nemusí splňovat kritéria nároků na obdržení dávek ze systémů sociální ochrany založených na příspěvcích. V některých členských státech jsou osoby samostatně výdělečně činné úplně vyloučeny z formálního přístupu ke klíčovým systémům sociální ochrany; v jiných státech se do

nich mohou dobrovolně zapojit. Dobrovolné sociální zabezpečení může být vhodné řešení v případě pojištění v nezaměstnanosti, která je více spojena s podnikatelským rizikem; je méně opodstatněné u jiných rizik, například nemoci, která do značné míry nezávisí na jejich postavení na trhu práce.

- (18) Pravidla upravující nároky mohou působit v neprospěch pracovníků s nestandardními smlouvami a osob samostatně výdělečně činných. Zejména příjem a mezní lhůty (minimální doby pro vznik nároku, čekací doby, minimální doby zaměstnání, trvání dávek) mohou vytvářet nepřiměřeně velkou překážku pro přístup určitých skupin pracovníků s nestandardními smlouvami a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně. Obecně byly určeny dva soubory otázek: za prvé, existující rozdíly v pravidlech mezi zaměstnanci na standardní smlouvy a pracovníky v zaměstnání s nestandardními smlouvami nebo osobami samostatně výdělečně činnými mohou zbytečně trestat jednu skupinu; za druhé, stejná pravidla vztahující se na všechny skupiny mohou vést k horším výsledkům pro pracovníky mimo zaměstnání na standardní smlouvy a nemusí být přizpůsobena situaci osob samostatně výdělečně činných. V obou případech může být prostor pro lepší přizpůsobení pravidel situaci specifických skupin při zachování obecné zásady univerzality tak, aby nikdo na trhu práce nezůstal bez sociálního zabezpečení v případě vzniku sociálního rizika. Možná bude nutné přijmout specifická opatření, aby se zabránilo tomu, že osoby budou přispívat do překrývajících se systémů, například při výkonu vedlejších činností, kdy jsou již plně pokryty ve svém hlavním zaměstnání.
- (19) Práva na sociální ochranu se ne vždy zachovávají a převádějí, když jednotlivé osoby přecházejí mezi různými postaveními na trhu práce, například jdou ze zaměstnání do samostatné výdělečné činnosti, nebo se stávají nezaměstnanými, kombinují placené zaměstnání a samostatnou výdělečnou činnost a zahajují nebo ukončují podnikání. Převoditelnost práv v systémech a jejich spojování je rovněž velmi důležité, aby se pracovníkům, kteří kombinují nebo mění pracovní místa, či přecházejí z postavení pracovníka do postavení osoby samostatně výdělečně činné a obráceně, umožnilo efektivně získat dávky v příspěvkových systémech a mít odpovídající sociální zabezpečení, ale také aby se podpořila jejich účast v dobrovolných systémech sociální ochrany.
- (20) Dávky mohou být nepřiměřené, tj. nedostatečné nebo neposkytnuté včas k tomu, aby se udržela životní úroveň a důstojný život a aby se zamezilo tomu, že jednotlivé osoby upadnou do chudoby. V tomto případě možná existuje prostor pro zlepšení přiměřenosti a současně je třeba dbát na podpůrná opatření, která usnadňují návrat do práce. Pravidla upravující příspěvky mohou zkruslit rovné podmínky a působit v neprospěch určitých kategorií pracovníků a osob samostatně výdělečně činných. Například příspěvky sociální ochrany pro osoby samostatně výdělečně činné mohou zahrnovat příspěvky nezávislé na příjmu, nebo mohou být stanoveny na základě minulých příjmů či předpokladů budoucího příjmu. Může to vytvořit problém peněžních toků pro jednotlivce, jejichž příjem klesne pod odhad. Kromě toho progresivita a snížení sociálních příspěvků pro nízkopříjmové skupiny by se mohla uplatňovat rovnoměrněji na pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné a současně také zajišťovat, aby takové výjimky nevyvolaly podhodnocení příjmu.
- (21) Současná složitost právní úpravy a nedostatek transparentnosti, pokud jde o pravidla sociální ochrany, v mnoha členských státech omezuje schopnost lidí uvědomit si svá práva a povinnosti a možnosti je využít. Mohou rovněž přispět k nízké míře využití nebo k malé účasti v systémech sociální ochrany, zejména v případě dobrovolných systémů.

- (22) Nedostatek statistických údajů o sociálním zabezpečení prostřednictvím sociální ochrany s rozdělením podle typu pracovněprávního vztahu, věku, pohlaví a občanství může omezit možnosti zlepšit způsobilost systémů sociální ochrany přizpůsobit se měnícímu světu práce a reagovat na něj.
- (23) Nedostatky v přístupu k sociální ochraně mohou mít škodlivé účinky z hlediska hospodářských a fiskálních dopadů, které se projevují v celé Unii. Jsou předmětem společného zájmu členských států a potenciálně představují překážky v dosahování klíčových cílů Unie.
- (24) Právní předpisy Unie už zajišťují zásadu rovného zacházení mezi různými typy pracovněprávních vztahů, zakazují jakoukoli přímou nebo nepřímou diskriminaci na základě pohlaví v záležitostech zaměstnání, povolání, sociální ochrany a přístupu ke zboží a službám, zajišťují přenositelnost a zachování práv v případě mobility mezi členskými státy a zaručují minimální požadavky pro nabývání a zachování doplňkových důchodových práv přes hranice, jakož i minimální požadavky, pokud jde o transparentnost zaměstnaneckých systémů. Tímto doporučením by neměla být dotčena ustanovení směrnic a nařízení, která již stanoví určitá práva na sociální ochranu⁵.
- (25) V judikatuře⁶ Soudního dvora Evropské unie byla stanovena kritéria pro určování postavení pracovníka. Definice pojmu „pracovník“ v bodě 7 je založena na těchto kritériích.

---

⁵ Směrnice Rady 97/81/ES ze dne 15. prosince 1997 o Rámcové dohodě o částečném pracovním úvazku uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS – příloha: Rámcová dohoda o práci na částečný úvazek (Úř. věst. L 14, 20.1.1998, s. 9), směrnice Rady 1999/70/ES ze dne 28 června 1999 o rámcové dohodě o pracovních poměrech na dobu určitou uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS (Úř. věst. L 175, 10.7.1999, s. 43), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/104/ES ze dne 19. listopadu 2008 o agenturním zaměstnávání (Úř. věst. L 327, 5.12.2008, s. 9), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/94/ES ze dne 22. října 2008 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele (Úř. věst. L 283, 28.10.2008, s. 36), směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2341 ze dne 14. prosince 2016 o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění (IZPP) a dohledu nad nimi (Úř. věst. L 354, 23.12.2016, s. 37), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/41/ES ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a zrušení směrnice Rady 86/613/EHS (Úř. věst. L 180, 15.7.2010, s. 1), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 23), směrnice Rady 1979/7/ES ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 6, 10.1.1979, s. 24), směrnice Rady 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování (Úř. věst. L 373, 21.12.2004, s. 37), směrnice Rady 2010/18/ES ze dne 8. března 2010, kterou se provádí revidovaná rámcová dohoda o rodičovské dovolené uzavřená mezi organizacemi BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP a EKOS a zrušuje se směrnice 96/34/ES (Úř. věst. L 68, 18.3.2010, s. 13) a návrh ze dne 16. dubna 2017, kterým se návrh zrušuje (COM(2017) 253 final), směrnice Rady 93/103/ES ze dne 23. listopadu 1993 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na rybářských plavidlech (třináctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) (Úř. věst. L 307, 13.12.1993, s. 1), nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 166, 30.4.2004, s. 1) a návrh směrnice o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské unii (COM/2017/0797 final ze dne 21. prosince 2017).

⁶ Viz rozsudky ze dne 3. července 1986, Deborah Lawrie-Blum, věc 66/85; 14. října 2010, Union Syndicale Solidaires Isère, věc C-428/09; 9. července 2015, Balkaya, věc C-229/14; 4. prosince 2014, FNV Kunsten, věc C-413/13, a 17. listopadu 2016, Ruhrländlinik, věc C-216/15.

- (26) Doporučení Rady 92/442/EHS⁷ určilo společně sledované cíle v oblasti sociální ochrany a vyzvalo členské státy, aby „přezkoumaly možnost zavedení a/nebo rozvoje příslušné sociální ochrany pro osoby samostatně výdělečně činné“. Společně stanovené cíle otevřely prostor pro otevřenou metodu koordinace v oblasti sociální ochrany a sociálního začleňování, což je důležitý nástroj na podporu definice, provádění a hodnocení vnitrostátních rámců sociální ochrany a napomáhání vzájemné spolupráci členských států v této oblasti.
- (27) V rámci evropského semestru se v roční analýze růstu z roku 2018 připomíná, že zlepšení přiměřenosti a pokrytí sociální ochrany je důležité pro zamezení sociálního vyloučení, zatímco v hlavních směrech politik zaměstnanosti z roku 2018 se členské státy vyzývají, aby modernizovaly systémy sociální ochrany.
- (28) Mezinárodní organizace práce v doporučení z roku 2012 o minimálních úrovních sociální ochrany doporučuje svým členům, aby s ohledem na vnitrostátní podmínky co nejrychleji stanovily a udržovaly své minimální úrovně sociální ochrany, které obsahují základní záruky sociální ochrany.
- (29) V souladu s čl. 154 odst. 2 SFEU provedla Komise dvoufázovou konzultaci se sociálními partnery⁸ o přístupu pracovníků ve všech formách zaměstnání k sociální ochraně. Postup v čl. 154 odst. 2 SFEU není jako takový použitelný na opatření Unie pro řešení výzvy týkající se samostatně výdělečně činnosti na základě článku 352 SFEU. Komise vyzvala sociální partnery, aby si dobrovolně vyměňovali názory na osoby samostatně výdělečně činné.
- (30) Komise uskutečnila také veřejnou konzultaci, aby zjistila názory různých zúčastněných stran a občanů a shromáždila důkazy pro posouzení sociálně-ekonomických dopadů tohoto doporučení⁹.
- (31) Provádění tohoto doporučení by se nemělo použít ke snížení existujících práv stanovených v platných právních předpisech Unie v této oblasti, ani jím nelze zdůvodňovat snížení obecné úrovně ochrany poskytované pracovníkům v oblasti, na níž se toto doporučení vztahuje.
- (32) Toto doporučení by mělo zamezit ukládání správních, finančních a právních omezení takovým způsobem, který by bránil zakládání a rozvoji malých a středních podniků. Členské státy se proto vyzývají, aby posoudily dopad svých reforem na malé a střední podniky s cílem zajistit, že malé a střední podniky nebudou neúměrně postiženy, se zvláštním zřetelem na mikropodniky a administrativní zátěž, a zveřejnily výsledky těchto posouzení.
- (33) Zejména by toto doporučení nemělo zhoršit další likviditu podniků – a zejména malých a středních podniků – když jejich finanční situace byla negativně ovlivněna pozdními platbami od orgánů veřejné moci.
- (34) Členské státy mohou do návrhu reforem zapojit zúčastněné strany, včetně sociálních partnerů. Toto doporučení by nemělo omezovat samostatnost sociálních partnerů, pokud odpovídají za vytvoření a řízení systémů sociální ochrany.

---

⁷ Doporučení Rady 92/442/EHS ze dne 27. července 1992 o konvergenci cílů a politik v oblasti sociální ochrany (Úř. věst. L 245, 26.8.1992, s. 49).

⁸ C(2017) 7773.

⁹ SWD(2018) 70.

- (35) Tímto doporučením by neměly být dotčeny pravomoci členských států sestavit své systémy sociální ochrany. Výlučná pravomoc členských států, pokud jde o uspořádání jejich systémů sociální ochrany, zahrnuje kromě jiného rozhodnutí o vytvoření, financování a řízení takových systémů a souvisejících institucí, jakož i o podstatě dávek a jejich poskytování, výši příspěvků a podmínkách pro přístup. Toto doporučení by nemělo členským státům bránit v udržování nebo stanovení pokročilejších předpisů o sociální ochraně, než jsou předpisy doporučené zde.
- (36) Toto doporučení by mělo náležitě dodržovat, posilovat a podporovat základní práva, zejména práva stanovená v člancích 29 a 34 Listiny základních práv Evropské unie.
- (37) Finanční udržitelnost systémů sociální ochrany je důležitá pro odolnost, efektivnost a účinnost systémů. Provádění tohoto doporučení by nemělo podstatně ovlivnit finanční rovnováhu systémů sociální ochrany členských států,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

Cíl a oblast působnosti

1. Cílem doporučení je poskytnout přístup k odpovídající sociální ochraně pro všechny pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné v členských státech.
2. Toto doporučení je zaměřeno na stanovení minimálních norem v oblasti sociální ochrany pracovníků a osob samostatně výdělečně činných. Sociální ochrana může být poskytována prostřednictvím kombinace systémů, včetně veřejných, zaměstnaneckých a soukromých systémů, a může zahrnovat příspěvky, a to v souladu se základními zásadami vnitrostátních systémů sociální ochrany. V souladu s čl. 153 odst. 4 SFEU jsou členské státy oprávněny stanovit výši příspěvků a rozhodnout, jaká kombinace systémů je vhodná.
3. Toto doporučení se vztahuje na právo účasti v systému a také na nabývání a využívání nároků. Jeho cílem je zejména zajistit pro všechny pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné:
  - a) formální pokrytí sociální ochrany;
  - b) účinné sociální zabezpečení, přiměřenost a převoditelnost sociální ochrany;
  - c) transparentnost nároků na sociální ochranu.
4. Toto doporučení se vztahuje na pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné, včetně pracovníků, kteří buď přecházejí mezi postaveními, nebo mají obě postavení, a rovněž pracovníků, jejichž práce je přerušena z důvodu vzniku jednoho z rizik pojištěných sociální ochranou.
5. Toto doporučení se vztahuje na tyto složky sociální ochrany, pokud se v členských státech poskytují:
  - a) dávky v nezaměstnanosti;
  - b) nemocenské dávky a dávky zdravotní péče;
  - c) dávky v mateřství a rovnocenné otcovské dávky;
  - d) dávky v invaliditě,

- e) dávky ve stáří;
  - f) dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání.
6. Zásady dostupnosti, převoditelnosti, přiměřenosti a transparentnosti stanovené v tomto doporučení se vztahují na všechny pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné, přičemž se uznává, že se na ně mohou vztahovat rozdílná pravidla.

Definice

7. Pro účely tohoto doporučení se rozumí:
- a) „pracovníkem“ fyzická osoba, která po určitou dobu vykonává činnosti za úplatu pro jinou osobu a pod jejím vedením;
  - b) „pracovněprávním vztahem“ pracovněprávní vztah mezi pracovníkem a zaměstnavatelem (zaměstnavateli);
  - c) „typem pracovněprávního vztahu“ jeden z různých typů vztahů mezi pracovníkem a zaměstnavatelem (zaměstnavateli), který se může lišit, pokud jde o dobu trvání zaměstnání, počet pracovních hodin nebo jiné podmínky pracovněprávního vztahu;
  - d) „postavením na trhu práce“ postavení osob, které pracují buď v rámci pracovněprávního vztahu (pracovník), nebo pracují vlastním jménem (osoby samostatně výdělečně činné);
  - e) „systémem sociální ochrany“ určitý rámec pravidel pro poskytování dávek oprávněným příjemcům. Tato pravidla stanoví osobní působnost programu, podmínky pro přiznání těchto dávek, druh dávek, výše dávek, dobu trvání dávek a jiné charakteristiky dávek a také financování (příspěvky, všeobecné zdanění, jiné zdroje) a řízení a správu programu. Složky sociální ochrany uvedené v bodě 5 tohoto doporučení jsou definovány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004;
  - f) „dávkou“ převod v hotovosti veřejným nebo soukromým subjektem na někoho, kdo je oprávněn obdržet ji jako součást systému sociální ochrany;
  - g) „formálním sociálním zabezpečením“ skupiny situace v konkrétní složce sociální ochrany (např. stáří, ochrana v nezaměstnanosti, ochrana v mateřství/otcovství), kdy existující právní předpisy nebo kolektivní smlouva stanoví, že jednotlivé osoby této skupiny jsou oprávněny účastnit se systému sociální ochrany, který se vztahuje na konkrétní složku;
  - h) „efektivním sociálním zabezpečením“ skupiny situace v konkrétní složce sociální ochrany, kdy jednotlivé osoby v této skupině mají příležitost získat dávky a možnost v případě vzniku odpovídajícího rizika získat danou výši dávek;
  - i) „dobou trvání dávek“ doba, během které pojištěnec nebo rodinní příslušníci pojištěnce mohou získat dávky systému sociální ochrany;

- j) „dobou pro vznik nároku“ doba účasti v systému vyžadovaná vnitrostátními právními předpisy nebo pravidly systému pro přiznání nároků na nabytá práva sociální ochrany;
- k) „minimální dobou zaměstnání“ minimální počet hodin/měsíců/let, které musí osoba odpracovat, aby byla způsobilá pobírat dávku v případě vzniku rizika;
- l) „hospodářskými odvětvími“ odvětví hospodářství seskupená podle druhu vyráběných produktů nebo nabízených služeb;
- m) „převoditelností“ možnost i) převést získané nároky do jiného systému, ii) vypočítat doby pro vznik nároku v předcházejícím postavení na trhu práce (nebo v souběžných postaveních na trhu práce) podle dob pro vznik nároku v novém postavení;
- n) „transparentností“ poskytování dostupných, přístupných, úplných a jasně srozumitelných informací pro širokou veřejnost, potenciální členy systému, členy systému a příjemce systémů o pravidlech systému a/nebo o individuálních povinnostech a nárocích.

Formální sociální zabezpečení

8. Členské státy by měly zajistit, aby pracovníci měli přístup k sociální ochraně, a to rozšířením povinného formálního sociálního zabezpečení na všechny pracovníky bez ohledu na typ jejich pracovněprávního vztahu.
9. Členské státy by měly zajistit, aby osoby samostatně výdělečně činné měly přístup k sociální ochraně, a to rozšířením jejich formálního sociálního zabezpečení
  - a) na povinnou účast v případě nemocenských dávek a dávek zdravotní péče, mateřských/otcovských dávek, dávek ve stáří a invaliditě a také dávek v případě pracovních úrazů a nemocí z povolání;
  - b) na dobrovolnou účast v případě dávek v nezaměstnanosti.

Efektivní sociální zabezpečení a převoditelnost

10. Členské státy by měly pro všechny pracovníky, bez ohledu na typ pracovněprávního vztahu, a pro osoby samostatně výdělečně činné, za podmínek stanovených v bodech 7 a 8, zajistit efektivní sociální zabezpečení a současně také zachovat udržitelnost systému a provádět bezpečnostní opatření s cílem zamezit zneužití. Za tím účelem:
  - a) pravidla upravující příspěvky (např. doby pro vznik nároku, minimální doby zaměstnání) a pravidla upravující nároky (např. čekací doby, pravidla výpočtu a doba trvání) by neměla bránit v možnosti vzniku nároku na dávky a jejich získání z důvodu typu pracovněprávního vztahu nebo postavení na trhu práce;
  - b) rozdíly v pravidlech, které upravují systémy mezi postavením na trhu práce nebo typy pracovněprávních vztahů, by měly být přiměřené a odrážet konkrétní situaci příjemců.
11. V souladu s vnitrostátními ujednáními o sociálním dialogu by měly členské státy zajistit, aby se nároky – ať už získané prostřednictvím povinných nebo dobrovolných

systemů – kumulovaly, zachovávaly a byly převoditelné ve všech typech postavení v zaměstnání a v samostatné výdělečné činnosti a ve všech hospodářských odvětvích. Může to zahrnovat:

- a) spojení všech příspěvků a zachování všech nároků získaných v průběhu pracovního postupu osoby nebo během určitého referenčního období;
- b) zajištění převoditelnosti všech nároků mezi různými systémy v rámci dané složky sociální ochrany.

Přiměřenost

12. Pokud pro pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné vznikne riziko, které je pojištěné systémy sociální ochrany, členské státy by měly zajistit, aby systémy poskytovaly svým členům odpovídající úroveň ochrany, tj. v dostatečné výši a včas pro udržení životní úrovně, přiměřenou náhradu příjmu a aby současně vždy chránily tyto členy před chudobou.
13. Členské státy by měly zajistit, aby příspěvky na sociální ochranu byly úměrné příspěvkové způsobilosti pracovníků a osob samostatně výdělečně činných.
14. Členské státy by měly zajistit, aby se pro skupiny s nízkými příjmy uplatňovaly všechny výjimky nebo snížení sociálních příspěvků, bez ohledu na typ pracovněprávního vztahu a postavení na trhu práce.
15. Členské státy by měly zajistit, aby výpočet příspěvků a nároků sociální ochrany osob samostatně výdělečně činných byl založen na objektivním a transparentním posouzení jejich základu příjmů, včetně zohlednění kolísání příjmů, a aby odrážel jejich skutečné výdělinky.

Transparentnost

16. Členské státy by měly zajistit, aby podmínky a pravidla všech sociálních systémů byla transparentní a aby jednotlivé osoby bezplatně dostávaly pravidelně aktualizované, úplné, dostupné, uživatelsky vstřícné a jasně srozumitelné informace o jejich individuálních nárocích a povinnostech například:
  - a) zasíláním pravidelných aktualizací jednotlivých nároků;
  - b) vytvořením simulačních nástrojů online, pokud jde o nároky na dávky;
  - c) vytvořením jednotných informačních středisek nebo osobních účtů online a off-line.
17. Členské státy by měly zjednodušit administrativní požadavky systémů sociální ochrany pro pracovníky, osoby samostatně výdělečně činné a zaměstnavatele, zejména pro mikropodniky a malé a střední podniky.

Provádění, podávání zpráv a hodnocení

18. Členské státy a Komise by měly společně pracovat na zvýšení rozsahu a důležitosti sběru údajů na úrovni Unie o pracovních silách a přístupu k sociální ochraně, se zvláštním zřetelem na informování tvůrců politiky o sociální ochraně nových forem práce. V této souvislosti by členské státy měly do [DOPLNIT datum 18 měsíců od uveřejnění doporučení] shromáždit a uveřejnit spolehlivé vnitrostátní statistické

údaje o přístupu k různým formám sociální ochrany s rozdělením podle postavení na trhu práce (osoba samostatně výdělečně činná / zaměstnanec), typu pracovněprávního vztahu (dočasný/trvalý, na částečný/plný úvazek, nové formy práce/zaměstnání na standardní smlouvu), pohlaví, věku a občanství.

19. Komise by společně s Výborem pro sociální ochranu měla do [DOPLNIT datum 12 měsíců od uveřejnění doporučení] stanovit srovnávací rámec a zpracovat společné kvantitativní a kvalitativní ukazatele pro monitorování provádění tohoto doporučení a umožnění jeho hodnocení.
20. Členské státy by měly co nejdříve uplatňovat zásady stanovené v tomto doporučení a do [DOPLNIT datum 12 měsíců od uveřejnění doporučení] předložit akční plány se zprávami o odpovídajících opatřeních přijatých na vnitrostátní úrovni. Pokrok v provádění akčních plánů by se měl sledovat v kontextu multilaterálních nástrojů dohledu v souladu s evropským semestrem a otevřenou metodou koordinace pro sociální začleňování a sociální ochranu.
21. Komise by měla vyhodnotit pokrok v provádění tohoto doporučení s přihlédnutím také k dopadu na malé a střední podniky, a to ve spolupráci s členskými státy a po konzultaci s dotčenými zúčastněnými stranami, a podat Radě zprávu do [DOPLNIT datum 3 roky od uveřejnění doporučení]. Na základě výsledků přezkumu může Komise zvážit podání dalších návrhů.
22. Komise by měla zajistit, aby provádění tohoto doporučení bylo podpořeno opatřeními financovanými příslušnými programy Unie.
23. Komise by měla usnadnit vzájemné učení a výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy a se zúčastněnými stranami.

Ve Štrasburku dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*

Rada
Evropské unie

Brusel 28. listopadu 2018
(OR. en)

14582/18

SOC 727
EMPL 545

POZNÁMKA

Odesílatel:	Výbor stálých zástupců (část I)
Příjemce:	Rada
Č. předchozího dokumentu:	14244/18
Č. dok. Komise:	7416/18
Předmět:	Návrh DOPORUČENÍ RADY o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně politická dohoda

---

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

o přístupu pracovníků a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na ~~čl.~~[článek](#) 292 ve spojení s články 153 a 352 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Podle článku 3 SEU je cílem Unie kromě jiného podporovat blahobyt svých obyvatel a pracovat pro udržitelný rozvoj Evropy na základě vysoce konkurenceschopného sociálně tržního hospodářství směřujícího k plné zaměstnanosti a společenskému pokroku. Unie bojuje proti sociálnímu vyloučení a diskriminaci, podporuje sociální spravedlnost a ochranu, rovnost žen a mužů, solidaritu mezi generacemi a ochranu práv dětí.
- (2) Podle článku 9 SFEU Unie při vymezování a provádění svých politik a činností přihlíží k požadavkům spojeným s podporou vysoké úrovně zaměstnanosti, zárukou přiměřené sociální ochrany, bojem proti sociálnímu vyloučení a vysokou úrovní všeobecného a odborného vzdělávání a ochrany lidského zdraví.

- (3) Ustanovení čl. 153 odst. 1 písm. c) SFEU umožňuje Unii podporovat a doplňovat činnosti členských států v oblasti sociálního zabezpečení a sociální ochrany pracovníků. Mohou se rovněž provádět opatření Unie s cílem řešit výzvy týkající se přístupu k sociální ochraně pro osoby samostatně výdělečně činné na základě článku 352 SFEU, který obsahuje ustanovení umožňující Unii přijmout akt potřebný k dosažení cílů stanovených Smlouvami, pokud se v nich nestanoví pravomoc jednat potřebná k jejich dosažení.
- (4) Evropský parlament, Rada a Komise ve svém interinstitucionálním vyhlášení dne 17. listopadu 2017 slavnostně vyhlásily evropský pilíř sociálních práv. Zásada č. 12 pilíře stanoví, že bez ohledu na typ a ~~dobu~~trvání pracovního poměru mají ~~zaměstnaní~~zaměstnaní pracovníci a za srovnatelných podmínek osoby samostatně výdělečně činné právo na přiměřenou sociální ochranu.
- (5) Sociální partneři se zavázali, že budou i nadále přispívat k Evropě, která přináší výsledky pro své pracovníky a podniky—.
- (6) Evropský parlament ve svém usnesení o evropském pilíři sociálních práv zdůraznil potřebu ~~odpovídající~~odpovídající přiměřené sociální ochrany a sociálních investic po dobu celého života lidí, které každému umožní plnou účast ve společnosti a hospodářství a udržení ~~přiměřené~~přiměřené důstojné životní úrovně. Evropský hospodářský a sociální výbor ve svém stanovisku k evropskému pilíři sociálních práv podtrhl potřebu zajistit, aby se na všechny pracovníky vztahovaly základní pracovní normy a ~~odpovídající~~odpovídající přiměřená sociální ochrana.

(7) Systémy sociální ochrany v různých formách jsou základem evropského sociálního modelu ~~Unie~~ a dobře fungujícího sociálně tržního hospodářství. Hlavní funkcí sociální ochrany je chránit lidi před finančními důsledky sociálních rizik, jako je nemoc, stáří, pracovní úrazy nebo ztráta práce, s cílem předcházet chudobě a zmírňovat ji a udržovat ~~přiměřenou~~ důstojnou životní úroveň. Kvalitně navržené systémy sociální ochrany mohou rovněž usnadnit účast na trhu práce příspěním k aktivaci a podporou ~~přechodu jednotlivých osob~~ návratu do práce a změny postavení na trhu práce pro osoby, které mění pracovní místo, nastupují do práce nebo z ní odcházejí a zakládají podnik nebo ukončují jeho činnost. Přispívají ke konkurenceschopnosti a udržitelnému růstu, jelikož podporují investice do lidského kapitálu a jelikož mohou pomoci ~~přeskupit~~ přesměrovat lidské zdroje do vznikajících a dynamických odvětví hospodářství. Mají Hrají rovněž ~~hrát~~ roli ~~jako automatické stabilizátory~~ automatických stabilizátorů zajištěním plynulé spotřeby v průběhu hospodářského cyklu.

(8) Sociální ochranu lze poskytovat ve věcných dávkách nebo dávkách v hotovosti. Obecně se zajišťuje prostřednictvím univerzálních systémů ~~sociální pomoci~~, které chrání všechny osoby ~~(na základě jejich občanství nebo bydliště a financované jsou financovány~~ ze všeobecného zdanění), a nebo systémů ~~sociálního zabezpečení~~, které chrání lidi na trhu práce, často na základě příspěvků souvisejících s jejich pracovním příjmem. Sociální ochrana zahrnuje víceněkolik složek, které pokrývají různá sociální rizika, počínaje ~~nezaměstnaností~~ stářím až po nemoc nebo ~~stáří~~ nezaměstnanost. Toto doporučení se vztahuje na složky sociální ochrany, které často více souvisejí s postavením účastí na trhu práce ~~nebo typem pracovněprávního vztahu~~ a většinou zajišťují ochranu před ztrátou příjmu z výdělečné činnosti, když se vyskytne určité riziko. Toto doporučení se nevztahuje na poskytnutí přístupu k systémům sociální pomoci a minimálního příjmu. Doplnuje existující pokyny na úrovni Unie o sociálních službách a pomoci a v širším slova smyslu o aktivním začlenění lidí vyloučených z trhu práce¹.

---

¹ Doporučení Komise ze dne 3. října 2008 o aktivním začleňování lidí vyloučených z trhu práce (2008/867/ES).

- (9) Globalizace, technologický rozvoj, změny v ~~jednotlivých prioritách~~ **individuálních preferencích** a demografické stárnutí byly během posledních dvou desetiletí hybnou silou změn na evropských trzích práce a tento trend bude pokračovat i v budoucnosti. Zaměstnání bude čím dál tím rozmanitější a ~~kariérní postupy~~ **profesní dráhy** čím dál tím méně přímočaré.
- (10) Na trzích práce Unie existují vedle pracovních smluv na plný úvazek na dobu neurčitou různé jiné pracovní právní vztahy a formy samostatné výdělečné činnosti. Některé z nich už byly **na trhu práce** dlouhou dobu známy ~~na trhu práce~~ (např. **práce** na dobu určitou, dočasná práce, **práce** na částečný úvazek, práce v domácnosti nebo stáže); jiné se rozvíjely ~~později~~ **teprve nedávno** a od počátku 21. století nabývaly na významu: práce na zavalanou, dohoda o provedení práce na základě ~~poukázky~~ **poukazu**, práce ~~pro~~ **platformu prostřednictvím platform** atd.
- (11) Zejména osoby samostatně výdělečně činné tvoří **rovněž** rozmanitou skupinu. Většina jednotlivců si dobrovolně zvolí samostatnou výdělečnou činnost se zaměstnanci nebo bez nich s rizikem, že se stanou podnikateli, zatímco jedna z pěti osob samostatně výdělečně činných vykonává samostatnou výdělečnou činnost proto, že nemůže najít práci jako zaměstnanec.
- (12) Jelikož se trhy práce vyvíjejí, musí se vyvíjet i systémy sociální ochrany **v jejich různých formách**, aby se zajistilo, že evropský sociální model obstojí v budoucnu a umožní společností a ekonomikám Unie co nejvíce využít budoucí svět práce. Ve většině členských států jsou však pravidla upravující příspěvky a nároky **v rámci** systémů sociální ochrany stále ještě do značné míry založena na smlouvách na plný úvazek na dobu neurčitou mezi pracovníkem a jednotlivým zaměstnavatelem, zatímco **na** ostatní skupiny pracovníků a osoby samostatně výdělečně činné ~~měly sociální zabezpečení~~ **se vztahují** pouze okrajově. ~~Důkazy ukazují~~ **Z důkazů vyplývá**, že někteří pracovníci s nestandardními smlouvami a některé osoby samostatně výdělečně činné mají nedostatečný přístup k složkám sociální ochrany, které ~~se více týkají~~ **postavení souvisejí s účastí** na trhu práce ~~nebo typu pracovního vztahu~~. Pouze několik členských států provedlo reformy, aby systémy sociální ochrany přizpůsobily měnícímu se charakteru práce s cílem lépe chránit dotčené pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné. **Ve jednotlivých** zemích a složkách sociální ochrany nebyla zlepšení rovnoměrná.

(13) V dlouhodobém horizontu mohou nedostatky v přístupu k sociální ochraně ohrozit ~~sociální zabezpečení~~ **životní podmínky** a zdraví jednotlivců, přispět ke zvýšení ~~hospodářské~~ **ekonomické** nejistoty, ohrožení chudobou a nerovnostem a vést také k suboptimálním investicím do lidského kapitálu, snížit důvěru v instituce a omezit hospodářský růst podporující začlenění. **Tyto nedostatky mohou rovněž snížit příjmy sociální ochrany, pokud stále větší počet osob nebude přispívat do systémů.**

(14) Pracovníci a osoby samostatně výdělečně činné mohou být ~~určeny~~ **označeny** jako **osoby** formálně sociálně zabezpečené konkrétní složkou sociální ochrany, pokud existující právní předpisy nebo kolektivní smlouva stanoví, že mají právo účastnit se ~~v systémech~~ **systému** sociální ochrany v **rámci** této konkrétní ~~složce~~ **složky**. Formální sociální zabezpečení lze zajišťovat prostřednictvím povinných nebo dobrovolných systémů. Dobrovolné systémy poskytují jednotlivým osobám příležitost zapojit se do ~~systémů~~ **systému** (doložka o účasti), nebo ~~zahrnují se~~ **automaticky vztahují na** všechny osoby cílové skupiny, ~~jimž standardně~~ **příčemž jim** dávají možnost ~~odejít~~ **na základě vlastního rozhodnutí** ze systému, ~~když si to přejí~~ **odejít** (doložka o neúčasti). ~~Důkazy ukazují~~ **Z důkazů vyplývá,** že dobrovolné systémy s doložkou o neúčasti mají vyšší míry zapojení, a proto poskytují lepší sociální zabezpečení **než dobrovolné systémy s doložkou o účasti.**

~~Pracovníci~~ (15) **Pracovníky** a osoby samostatně výdělečně činné lze ~~určit~~ **označit** jako **osoby** efektivně sociálně zabezpečené v ~~konkrétních složkách~~ **rámci konkrétní složky** sociální ochrany, pokud mají možnost získat ~~odpovídající~~ **přiměřené** dávky, a v případě ~~vzniku~~ **naplnění** příslušného rizika ~~schopnost získat dávky~~ **mít přístup k dávkám** v dané výši. Osobě se může poskytnout formální přístup, aniž by byla ve skutečnosti schopna získat a využít nároky na sociální dávky.

(16) Sociální ochrana se považuje za ~~odpovídající, když~~ **přiměřenou, jestliže** jednotlivým osobám umožňuje udržet si ~~přiměřenou~~ **důstojnou** životní úroveň, přijatelně nahradit ztrátu jejich příjmu a důstojně žít, a ~~když~~ **jestliže** zamezuje jejich upadnutí do chudoby, ~~příčemž~~ **případně přispívá k aktivaci a usnadňuje návrat do práce.**

Při posuzování přiměřenosti je třeba vzít v potaz systém sociální ochrany daného členského státu jako celek, což znamená, že je třeba posoudit všechny dávky sociální ochrany daného členského státu.

(17) V některých členských státech jsou určité kategorie pracovníků vyloučeny ze systémů sociální ochrany, například pracovníci na zkrácený úvazek, sezónní pracovníci, pracovníci ~~v pohotovosti~~ na zavolanou, pracovníci ~~pro platformu~~ platformem a pracovníci, kteří vykonávají agenturní práci nebo jsou na stáži. Kromě toho pracovníci, kteří nemají smlouvy na plný úvazek na dobu neurčitou, mohou narazit na obtíže v ~~účinném~~ efektivním zahrnutí do sociální ochrany, neboť nemusí splňovat kritéria nároků na obdržení dávek ze systémů sociální ochrany založených na příspěvcích. V některých členských státech jsou osoby samostatně výdělečně činné úplně vyloučeny z formálního přístupu ke klíčovým systémům sociální ochrany; v jiných státech se do nich mohou dobrovolně zapojit. Dobrovolné sociální zabezpečení může být vhodné řešení v případě pojištění v nezaměstnanosti, ~~která~~ kteřá je více ~~spojena~~ spojeno s podnikatelským rizikem; je méně opodstatněné u jiných rizik, například nemoci, která do značné míry nezávisí na jejich ~~postavení~~ statusu na trhu práce.

(18) Pravidla upravující nároky mohou působit v neprospěch pracovníků s nestandardními smlouvami a osob samostatně výdělečně činných. Zejména příjem a mezní lhůty (minimální doby pro ~~vznik nároku~~ nabytí práv, čekací doby, minimální doby zaměstnání, trvání dávek) mohou vytvářet nepřiměřeně velkou překážku pro přístup určitých skupin pracovníků s nestandardními smlouvami a osob samostatně výdělečně činných k sociální ochraně. Obecně byly určeny dva soubory otázek: za prvé, existující rozdíly v pravidlech mezi zaměstnanci na standardní smlouvy a pracovníky v zaměstnání s nestandardními smlouvami nebo osobami samostatně výdělečně činnými mohou zbytečně ~~restat~~ nevýhodňovat jednu skupinu; za druhé, stejná pravidla vztahující se na všechny skupiny mohou vést k horším výsledkům pro pracovníky mimo zaměstnání na standardní smlouvy a nemusí být přizpůsobena situaci osob samostatně výdělečně činných. V obou případech může být prostor pro lepší přizpůsobení pravidel situaci specifických skupin při zachování obecné zásady univerzality tak, aby nikdo na trhu práce nezůstal bez sociálního zabezpečení v případě ~~vzniku~~ naplnění sociálního rizika. Možná bude nutné přijmout specifická opatření, aby se zabránilo tomu, že osoby budou přispívat do překrývajících se systémů, například při výkonu vedlejších činností, kdy jsou již plně pokryty ~~ve svém~~ jejich hlavním zaměstnání.

(19) Práva na sociální ochranu se ne vždy zachovávají ~~a, kumulují nebo~~ převádějí, když jednotlivé osoby přecházejí mezi různým ~~postavením~~statusem na trhu práce, například ~~jdou zepřecházejí-li od~~ zaměstnání ~~do~~ samostatné výdělečné činnosti, nebo se stávají nezaměstnanými, kombinují placené zaměstnání a samostatnou výdělečnou činnost a zahajují nebo ukončují podnikání. Zachování, kumulace nebo převoditelnost práv ~~v systémech a jejich spojování je rovněž~~napříč systémy jsou však velmi důležité k tomu, aby se pracovníkům, kteří kombinují nebo mění pracovní místa, či přecházejí ~~z postavení~~ze statusu pracovníka do ~~postavení~~statusu osoby samostatně výdělečně činné a obráceně, umožnilo ~~efektivně získat dávky~~mít efektivní přístup k dávkám v příspěvkových systémech a mít odpovídající sociální zabezpečení, ale také aby se podpořila jejich účast v dobrovolných systémech sociální ochrany.

(20) Dávky mohou být nepřiměřené, tj. nedostatečné nebo neposkytnuté včas k tomu, aby se udržela důstojná životní úroveň a důstojný život a aby se zamezilo tomu, že jednotlivé osoby upadnou do chudoby. V tomto případě možná existuje prostor pro zlepšení přiměřenosti a současně je třeba dbát na podpůrná opatření, která usnadňují návrat do práce. Pravidla upravující příspěvky mohou ~~zkreslit~~narušit rovné podmínky a působit v neprospěch určitých kategorií pracovníků a osob samostatně výdělečně činných. Například příspěvky sociální ochrany pro osoby samostatně výdělečně činné mohou zahrnovat příspěvky nezávislé na příjmu, nebo mohou být stanoveny na základě minulých příjmů či předpokladů budoucího příjmu. Může to vytvořit ~~problém peněžních toků~~problémy s peněžními toky pro jednotlivce, jejichž příjem klesne pod ~~odhad. Kromě toho~~ ~~progresivita a~~ odhadovanou úroveň. Pokud se členský stát rozhodne stanovit hranici příjmu, pod níž se na dotčeného pracovníka nebo osobu samostatně výdělečně činnou nevztahuje povinnost hradit příspěvky na sociální pojištění, měla by se tato snížení sociálních příspěvků pro nízkopříjmové skupiny by se mohla další opatření k zajištění progresivity ve vhodných případech uplatňovat ~~rovnoměrněji~~rovnoměrně na pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné, avšak neměla by vést k vykazování příliš nízkých příjmů. Obecně lze snížení a ~~současně také zajišťovat, aby takové výjimky nevyvolaly podhodnocení příjmu~~další opatření k zajištění progresivity využívat rovněž k podpoře přechodu na méně nejisté formy zaměstnání a k řešení problému segmentace.

- (21) Současná složitost právní úpravy a nedostatek transparentnosti, ~~pokud jde o pravidla v oblasti pravidel~~ sociální ochrany, v mnoha členských státech ~~omezujem~~ **může omezovat** schopnost lidí uvědomit si svá práva a povinnosti a možnosti je ~~využit~~ **uplatňovat**. Mohou rovněž přispět k nízké míře ~~využití~~ **využívání systémů sociální ochrany** nebo k malé účasti v ~~systemech sociální ochrany~~, zejména v případě dobrovolných systémů. **Transparentnosti lze dosáhnout různými způsoby, například zasláním aktualizací jednotlivých nároků, vytvořením simulačních nástrojů online v souvislosti s nároky na dávky a vytvořením jednotných informačních středisek nebo osobních účtů online a off-line. Digitalizace může zejména přispět ke zvýšení transparentnosti pro jednotlivé osoby.**
- (22) Nedostatek statistických údajů o sociálním zabezpečení prostřednictvím sociální ochrany s rozdělením podle typu pracovněprávního vztahu, věku, pohlaví a občanství může omezit možnosti zlepšit způsobilost systémů sociální ochrany přizpůsobit se měnícímu světu práce a reagovat na něj.
- (23) Nedostatky v přístupu k sociální ochraně mohou mít škodlivé účinky z hlediska hospodářských a fiskálních dopadů, které se projevují v celé Unii. Jsou předmětem společného zájmu členských států a potenciálně představují překážky ~~v~~ **bránící** dosahování klíčových cílů Unie.

(24) Právní předpisy Unie už zajišťují zásadu rovného zacházení mezi různými typy pracovněprávních vztahů, zakazují jakoukoli přímou nebo nepřímou diskriminaci na základě pohlaví v záležitostech zaměstnání, povolání, sociální ochrany a přístupu ke zboží a službám, zajišťují přenositelnost a zachování práv v případě mobility mezi členskými státy a zaručují minimální požadavky pro nabývání a zachování doplňkových důchodových práv přes hranice, jakož i minimální požadavky, pokud jde o transparentnost zaměstnaneckých systémů. Tímto doporučením by neměla být dotčena ustanovení směrnic a nařízení, která již stanoví určitá práva na sociální ochranu².

~~(1) V judikatuře³ Soudního dvora Evropské unie byla stanovena kritéria pro určování postavení pracovníka. Definice pojmu „pracovník“ v bodě 7 je založena na těchto kritériích.~~

² Směrnice Rady 97/81/ES ze dne 15. prosince 1997 o Rámcové dohodě o částečném pracovním úvazku uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS – příloha: Rámcová dohoda o práci na částečný úvazek (Úř. věst. L 14, 20.1.1998, s. 9), směrnice Rady 1999/70/ES ze dne 28. června 1999 o rámcové dohodě o pracovních poměrech na dobu určitou uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS (Úř. věst. L 175, 10.7.1999, s. 43), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/104/ES ze dne 19. listopadu 2008 o agenturním zaměstnávání (Úř. věst. L 327, 5.12.2008, s. 9), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/94/ES ze dne 22. října 2008 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele (Úř. věst. L 283, 28.10.2008, s. 36), směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2341 ze dne 14. prosince 2016 o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění (IZPP) a dohledu nad nimi (Úř. věst. L 354, 23.12.2016, s. 37), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/41/ES ze dne 7. července 2010 o uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy samostatně výdělečně činné a zrušení směrnice Rady 86/613/EHS (Úř. věst. L 180, 15.7.2010, s. 1), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/54/ES ze dne 5. července 2006 o zavedení zásady rovných příležitostí a rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti zaměstnání a povolání (Úř. věst. L 204, 26.7.2006, s. 23), směrnice Rady 1979/7/ES ze dne 19. prosince 1978 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 6, 10.1.1979, s. 24), směrnice Rady 2004/113/ES ze dne 13. prosince 2004, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování (Úř. věst. L 373, 21.12.2004, s. 37), směrnice Rady 2010/18/ES ze dne 8. března 2010, kterou se provádí revidovaná rámcová dohoda o rodičovské dovolené uzavřená mezi organizacemi BUSINESSSEUROPE, UEAPME, CEEP a EKOS a zrušuje se směrnice 96/34/ES (Úř. věst. L 68, 18.3.2010, s. 13) a návrh ze dne 16. dubna 2017, kterým se návrh zrušuje (COM(2017) 253 final), směrnice Rady 93/103/ES ze dne 23. listopadu 1993 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na rybářských plavidlech (třináctá samostatná směrnice ve smyslu čl. 16 odst. 1 směrnice 89/391/EHS) (Úř. věst. L 307, 13.12.1993, s. 1), nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 166, 30.4.2004, s. 1) a návrh směrnice o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské unii (COM/2017/0797 final ze dne 21. prosince 2017).

³ Viz rozsudky ze dne 3. července 1986, Deborah Lawrie-Blum, věc 66/85; 14. října 2010, Union Syndicale Solidaires Isère, věc C-428/09; 9. července 2015, Balkaya, věc C-229/14;

- (25) Doporučení Rady 92/442/EHS⁴ určilo společně sledované cíle v oblasti sociální ochrany a vyzvalo členské státy, aby „přezkoumaly možnost zavedení ~~a/nebo~~anebo rozvoje ~~příslušné~~vhodné sociální ochrany pro osoby samostatně výdělečně činné“. Společně stanovené cíle otevřely prostor pro otevřenou metodu koordinace v oblasti sociální ochrany a sociálního začleňování, což je důležitý nástroj na podporu definice, ~~provádění~~uplatňování a hodnocení vnitrostátních rámců sociální ochrany a napomáhání vzájemné spolupráci členských států v této oblasti.
- (26) V rámci evropského semestru se v roční analýze růstu ~~z-roku na rok~~ 2018 připomíná, že zlepšení přiměřenosti a pokrytí sociální ochrany je důležité pro zamezení ~~sociálního~~sociálního vyloučení, zatímco v hlavních směrech politik zaměstnanosti z roku 2018 se členské státy vyzývají, aby modernizovaly systémy sociální ochrany.
- (27) Mezinárodní organizace práce v doporučení z roku 2012 o minimálních úrovních sociální ochrany doporučuje svým členům, aby ~~s-ohledem na vnitrostátní podmínky~~ souladu s vnitrostátními podmínkami co nejrychleji stanovily a udržovaly své minimální úrovně sociální ochrany, které obsahují základní záruky sociální ochrany.
- (28) V souladu s čl. 154 odst. 2 SFEU provedla Komise dvoufázovou konzultaci se sociálními partnery⁵ o přístupu pracovníků ve všech formách zaměstnání k sociální ochraně. Postup v čl. 154 odst. 2 SFEU není jako takový použitelný na opatření Unie pro řešení ~~výzvy~~ týkající výzev týkajících se samostatně výdělečně činnosti na základě článku 352 SFEU. Komise vyzvala sociální partnery, aby si dobrovolně vyměňovali názory ~~na osoby, pokud~~ jde o problematiku osob samostatně výdělečně ~~činných~~činných.

---

4. prosince 2014, FNV Kunsten, věc C-413/13, a 17. listopadu 2016, Ruhrlandklinik, věc C-216/15.

⁴ Doporučení Rady 92/442/EHS ze dne 27. července 1992 o konvergenci cílů a politik v oblasti sociální ochrany (Úř. věst. L 245, 26.8.1992, s. 49).

⁵ C(2017) 7773

- (29) Komise uskutečnila také veřejnou konzultaci, aby zjistila názory různých zúčastněných stran a občanů a shromáždila důkazy ~~pro posouzení~~ cílem posoudit sociálně-ekonomických dopadů ekonomické dopady tohoto doporučení⁶.
- (30) Provádění tohoto doporučení by se nemělo ~~použít ke snížení~~ využít k omezení existujících práv stanovených ~~v platných~~ ve stávajících právních předpisech Unie v této oblasti, ani by se jím nelzenemělo zdůvodňovat snížení obecné úrovně ochrany poskytované pracovníkům v oblasti, na níž se toto doporučení vztahuje.
- (31) Toto doporučení by mělo zamezit ukládání správních, finančních a právních omezení takovým způsobem, který by bránil zakládání a rozvoji malých a středních podniků. Členské státy se proto vyzývají, aby posoudily dopad svých reforem na malé a střední podniky s cílem zajistit, že malé a střední podniky nebudou neúměrně postiženy, se zvláštním zřetelem na mikropodniky a administrativní zátěž, a ~~zveřejnilyaby~~ zveřejnily výsledky těchto posouzení.
- (32) Zejména by toto doporučení nemělo dále zhoršit ~~další~~ likviditu podniků – a zejména malých a středních podniků – ~~kdyžpokud byla~~ jejich finanční situace ~~byla~~ negativně ovlivněna pozdními platbami od orgánů veřejné moci.
- (33) Členské státy mohou do ~~návrhu~~ koncipování reforem zapojit zúčastněné strany, včetně sociálních partnerů. ~~Toto doporučení by nemělo omezovat samostatnost sociálních partnerů, pokud odpovídají za vytvoření a řízení systémů sociální ochrany.~~
- (34) Tímto doporučením by neměly být dotčeny pravomoci členských států ~~sestavit~~ organizovat své systémy sociální ochrany. Výlučná pravomoc členských států, pokud jde o ~~uspořádání~~ organizování jejich systémů sociální ochrany, zahrnuje kromě jiného rozhodnutí o vytvoření, financování a řízení takových systémů a souvisejících institucí, jakož i o výši a podstatě dávek a jejich poskytování, výši příspěvků a podmínkách pro přístup. Toto doporučení by při zohlednění rozdílů mezi vnitrostátními systémy nemělo členským státům bránit v ~~udržování~~ tom, aby ponechaly v platnosti nebo ~~stanovení~~ stanovily pokročilejší předpisy o sociální ochraně, než jsou předpisy doporučené zde.

---

⁶ SWD(2018)70

~~(35) Toto doporučení by mělo náležitě dodržovat, posilovat a podporovat~~**dodržuje** základní práva, **a ctí zásady uznávané** zejména ~~práva stanovená v článcích 29 a~~**Listinou základních práv Evropské unie. Cílem tohoto doporučení je především podpořit uplatňování článku** 34 Listiny základních práv Evropské unie.

(36) Finanční udržitelnost systémů sociální ochrany je důležitá pro odolnost, efektivnost a účinnost systémů. Provádění tohoto doporučení by nemělo podstatně ovlivnit finanční rovnováhu systémů sociální ochrany členských států,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

Cíl a oblast působnosti

- ~~Cílem doporučení je poskytnout přístup k odpovídající sociální ochraně pro všechny pracovníky a~~**Členským státům se doporučuje, aby v souladu s tímto doporučením, a osobami by byly dotčeny pravomoci členských států organizovat své systémy sociální ochrany, poskytly všem pracovníkům a osobám** samostatně výdělečně ~~činným~~**činným** v členských státech— **přístup k přiměřené sociální ochraně.**
- ~~Toto doporučení je zaměřeno na stanovení minimálních norem~~**Členským státům se doporučuje, aby v souladu s tímto doporučením stanovily minimální normy** v oblasti sociální ochrany pracovníků a osob samostatně výdělečně činných. Sociální ochrana může být poskytována prostřednictvím kombinace systémů, ~~včetně veřejných, zaměstnaneckých a soukromých~~**at' už veřejně organizovaných či** systémů, ~~a může zahrnovat příspěvky~~**jejichž organizace je svěřena sociálním partnerům nebo jiným subjektům,** a to v souladu se základními zásadami vnitrostátních systémů sociální ochrany. ~~V souladu s~~**Produkty soukromého pojištění do oblasti působnosti tohoto doporučení nespádají.** **V souladu s** čl. 153 odst. 4 SFEU jsou členské státy oprávněny stanovit výši příspěvků a rozhodnout, jaká kombinace systémů je vhodná.

3. Toto doporučení se vztahuje na právo účasti v systému a také na nabývání a využívání nároků. Jeho cílem je Členským státům se zejména ~~zajistit~~ doporučuje, aby zajistily pro všechny pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné:

a) formální ~~pokrytí sociální ochrany;~~

~~b) účinné sociální zabezpečení, přiměřenost a převoditelnost sociální ochrany;~~

b) efektivní sociální zabezpečení;

c) přiměřenost;

d) transparentnost nároků na sociální ochranu.

4. Toto doporučení se vztahuje na pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné, včetně pracovníků, kteří buď přecházejí mezi postaveními statusy, nebo mají ~~obě postavení oba~~, a rovněž pracovníků, jejichž práce je přerušena z důvodu vzniku jednoho z rizik ~~pojištěných,~~ na něž se vztahuje sociální ~~ochranou~~ ochrana.

5. Toto doporučení se vztahuje na tyto složky sociální ochrany, pokud se v členských státech poskytují:

a) dávky v nezaměstnanosti;

b) nemocenské dávky a dávky zdravotní péče;

c) dávky v mateřství a rovnocenné otcovské dávky;

d) dávky v invaliditě,

e) dávky ve stáří a pozůstalostní dávky;

f) dávky při pracovních úrazech a nemocech z povolání.

~~6. Zásady dostupnosti, převoditelnosti~~ 6. Toto doporučení se nevztahuje na poskytnutí přístupu k systémům sociální pomoci a minimálního příjmu.

7. Zásady formálního a efektivního sociálního zabezpečení, přiměřenosti a transparentnosti stanovené v tomto doporučení se vztahují na všechny pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné, přičemž se uznává, že se na ně mohou vztahovat rozdílná pravidla.

8. Toto doporučení nebrání členským státům v tom, aby ponechaly v platnosti nebo stanovily pokročilejší předpisy o sociální ochraně, než jsou předpisy v něm uvedené. Toto doporučení neomezuje samostatnost sociálních partnerů, pokud odpovídají za vytvoření a řízení systémů sociální ochrany.

Definice

79. Pro účely tohoto doporučení se rozumí:

- ~~a) „pracovníkem“ fyzická osoba, která po určitou dobu vykonává činnosti za úplatu pro jinou osobu a pod jejím vedením;~~
- ~~b) „pracovněprávním vztahem“ pracovněprávní vztah mezi pracovníkem a zaměstnavatelem (zaměstnavateli);~~
- ea) „typem pracovněprávního vztahu“ jeden z různých typů vztahů mezi pracovníkem a zaměstnavatelem (zaměstnavateli), který/keré se můžemohou lišit, pokud jde o dobu trvání zaměstnání, počet pracovních hodin nebo jiné podmínky pracovněprávního vztahu;
- ~~d) „postavením b) „statusem~~ na trhu práce“ postavení osob, které pracují buď v rámci pracovněprávního vztahu (pracovník), nebo pracují vlastním jménem (osoby samostatně výdělečně činné);
- ec) „systémem sociální ochrany“ určitý rámec pravidel pro poskytování dávek oprávněným příjemcům. Tato pravidla stanoví osobní působnost programu, podmínky pro přiznání těchto dávek, druh dávek, výše dávek, dobu trvání dávek a jiné charakteristiky dávek a také financování (příspěvky, všeobecné zdanění, jiné zdroje) a řízení a správu programu. ~~Složky sociální ochrany uvedené v bodě 5 tohoto doporučení jsou definovány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004;~~
- fd) „dávkou“ převod ~~v hotovosti~~ peněžité nebo nepeněžité povahy veřejným nebo soukromým subjektem na někoho, kdo je oprávněn obdržet ji jako součást

systemu sociální ochrany;

- e) ~~g~~) „formálním sociálním zabezpečením“ skupiny situace v konkrétní složce sociální ochrany (např. stáří, ochrana v nezaměstnanosti, ochrana v mateřství/otcovství), kdy existující právní předpisy nebo kolektivní smlouva stanoví, že jednotlivé osoby této skupiny jsou oprávněny účastnit se systému sociální ochrany, který se vztahuje na konkrétní složku;
- ~~h~~f) „efektivním sociálním zabezpečením“ skupiny situace v konkrétní složce sociální ochrany, kdy jednotlivé osoby v této skupině mají příležitost získat dávky a možnost mít v případě vzniku odpovídajícího rizika ~~získat danou~~přístup k dané výši dávek;
- i) ~~„dobou trvání dávek“ doba, během které pojištěnec nebo rodinní příslušníci pojištěnce mohou získat dávky systému sociální ochrany;~~
- j) ~~„dobou pro vznik nároku“ doba účasti v systému vyžadovaná vnitrostátními právními předpisy nebo pravidly systému pro přiznání nároků na nabytá práva sociální ochrany;~~
- k) ~~„minimální dobou zaměstnání“ minimální počet hodin/měsíců/let, které musí osoba odpracovat, aby byla způsobilá pobírat dávku v případě vzniku rizika;~~
- l) ~~„hospodářskými odvětvími“ odvětví seskupená podle druhu nebo;~~
- m) ~~„převoditelností~~g) „zachováním práv“ to, že práva nabytá již v rámci předcházejících pracovních zkušeností nejsou ztracena, a to ani v případě, že byla nabyta prostřednictvím systémů s jinými pravidly nebo v rámci jiných pracovních vztahů;
- h) „kumulací práv“ možnost i) převést získané nároky do jiného systému, ii) vypočítat sečíst všechny nároky. To zahrnuje započítání doby pro vznik nároku nabytí práv v předcházejícím postavení statusu na trhu práce (nebo v souběžných postaveních stavech na trhu práce) ~~podle doby~~do doby pro vznik nároku nabytí práv v novém postavení;
- ni) „přenositelností“ možnost převést kumulované nároky do jiného systému;
- j) „transparentností“ poskytování dostupných, přístupných, ~~úplných~~komplexních a jasně srozumitelných informací pro širokou veřejnost, potenciální členy systému, členy systému a příjemce systémů o pravidlech systému ~~a/~~nebo o individuálních povinnostech a nárocích.

Formální sociální zabezpečení

~~8. Členské státy by měly zajistit~~ 10. Členským státům se doporučuje, aby pracovníci měli všem pracovníkům a osobám samostatně výdělečně činným zajistily přístup k přiměřené sociální ochraně, a to v případě všech složek uvedených v bodě 5. Doporučuje se, aby s ohledem na vnitrostátní okolnosti bylo tohoto cíle dosaženo rozšířením povinného formálního sociálního zabezpečení na níže uvedené osoby a jeho zlepšením:

~~a) na všechny pracovníky~~ na povinném základě, bez ohledu na typ jejich pracovněprávního vztahu;

~~9. Členské státy by měly zajistit, aby b) na osoby samostatně výdělečně činné měly přístup k sociální ochraně, a to rozšířením jejich formálního sociálního zabezpečení alespoň na dobrovolném nebo případně povinném základě.~~

~~a) na povinnou účast v případě nemocenských dávek a dávek zdravotní péče, mateřských/otecovských dávek, dávek ve stáří a invaliditě a také dávek v případě pracovních úrazů a nemocí z povolání;~~

~~b) na dobrovolnou účast v případě dávek v nezaměstnanosti.~~

Efektivní sociální zabezpečení a převoditelnost

~~11. Členským státům se doporučuje, aby všem pracovníkům~~ 10. Členské státy by měly pro všechny pracovníky, bez ohledu na typ pracovněprávního vztahu, a pro osoby osobám samostatně výdělečně činné činným, za podmínek stanovených v bodech 7 a bodě 10, zajistit zajistily efektivní sociální zabezpečení a současně také ~~zachovat~~ zachovaly udržitelnost systému a ~~provádět bezpečnostní opatření~~ zavedly záruky s cílem zamezit ~~zneužití jeho zneužívání.~~

a) pravidla upravující příspěvky (např. doby pro vznik nároku nabytí práv, minimální doby zaměstnání) a pravidla upravující nároky (např. čekací doby, pravidla výpočtu a doba trvání dávek) by neměla bránit v možnosti vzniku nároku na dávky a ~~jejich~~ získání přístupu k nim z důvodu typu pracovněprávního vztahu nebo postavení statusu na trhu práce;

b) rozdíly v pravidlech, ~~které upravují~~ upravujících systémy ~~mezi postavením,~~

pokud jde o status na trhu práce nebo typy pracovněprávních vztahů, by měly být přiměřené a odrážet konkrétní situaci příjemců.

12. Členským státům se doporučuje, aby v souladu s vnitrostátními ~~ujednáními o sociálním dialogu by měly členské státy zajistit~~ podmínkami zajistily, aby se nároky – ať už získané prostřednictvím povinných nebo dobrovolných systémů – ~~kumulovaly, zachovávaly a,~~ kumulovaly nebo byly převoditelné ~~ve všech typech postavení v zaměstnání~~ napříč všemi typy zaměstnaneckých statusů a v samostatné výdělečné činnosti a ~~ve všech hospodářských odvětvích.~~
Může to zahrnovat:

a) ~~spojení všech příspěvků a zachování všech nároků získaných~~ napříč všemi hospodářskými odvětvími, v celém průběhu ~~pracovního postupu~~ profesní dráhy osoby nebo během určitého referenčního období;

b) ~~zajištění převoditelnosti všech nároků~~ a mezi různými systémy v rámci dané složky sociální ochrany.

Přiměřenost

~~13.~~ Pokud pro pracovníky a osoby samostatně výdělečně činné vznikne riziko, ~~kte~~ řeré je pojištěná než se vztahují systémy sociální ochrany, ~~členské státy by měly~~ členským státům se doporučuje zajistit, aby systémy poskytovaly svým členům ~~odpovídající~~ přiměřenou úroveň ochrany, tj. v dostatečné výši a včas pro udržení důstojné životní úrovně, ~~přiměřenou a odpovídající~~ náhradu příjmu a aby současně vždy chránily tyto členy před chudobou.

~~13.~~ Členské státy by měly Při posuzování přiměřenosti je třeba vzít v potaz systém sociální ochrany daného členského státu jako celek.

14. Členským státům se doporučuje zajistit, aby příspěvky na sociální ochranu byly úměrné příspěvkové způsobilosti pracovníků a osob samostatně výdělečně činných.

~~14.~~ ~~Členské státy by měly zajistit, aby se pro skupiny s nízkými příjmy uplatňovaly~~ 15. Členským státům se doporučuje, aby s ohledem na vnitrostátní podmínky ve vhodných případech zajistily, aby se všechny výjimky nebo snížení sociálních příspěvků, ~~bez ohledu na typ pracovněprávního vztahu~~ stanovené vnitrostátními právními předpisy, a ~~postavení~~ to i v případě výjimek a snížení u skupin s nízkými příjmy,

uplatňovaly u všech typů pracovněprávních vztahů a statusů na trhu práce.

~~15.~~ Členské státy by měly 16. Členským státům se doporučuje zajistit, aby byl výpočet příspěvků a nároků sociální ochrany osob samostatně výdělečně činných ~~byl~~ založen na objektivním a transparentním posouzení jejich základu příjmů, včetně zohlednění kolísání příjmů, a aby odrážel jejich skutečné výdělky.

Transparentnost

~~16.~~ Členské státy by měly 17. Členským státům se doporučuje zajistit, aby podmínky a pravidla všech ~~sociálních~~ systémů sociální ochrany byla transparentní a aby jednotlivé osoby měly bezplatně ~~dostávaly pravidelně aktualizované, úplné, dostupné~~ přístup k aktualizovaným, komplexním, dostupným, uživatelsky ~~vstřícným~~ vstřícným a jasně ~~srozumitelné informace~~ srozumitelným informacím o jejich svých individuálních nárocích a povinnostech ~~například:~~ .

a) ~~zasíláním pravidelných aktualizací jednotlivých nároků;~~

b) ~~vytvořením simulačních nástrojů online, pokud jde o nároky na dávky;~~

e) ~~vytvořením jednotných informačních středisek nebo osobních účtů online a off-line.~~

~~17.~~ Členské státy by měly zjednodušit 18. Členským státům se doporučuje, aby v nezbytných případech zjednodušily administrativní požadavky systémů sociální ochrany pro pracovníky, osoby samostatně výdělečně činné a zaměstnavatele, zejména pro mikropodniky a malé a střední podniky.

Provádění, podávání zpráv a hodnocení

~~1819.~~ Členské státy a Komise by měly společně pracovat na zvýšení rozsahu a ~~důležitosti~~ relevantnosti sběru údajů na úrovni Unie o pracovních silách a přístupu k sociální ochraně, se zvláštním zřetelem na informování tvůrců politiky o sociální ochraně y rámci nových forem práce. V této souvislosti ~~by členské státy měly~~ se členským státům doporučuje, aby do [DOPLNIT datum ~~1824~~ měsíců od uveřejnění doporučení] ~~shromáždit~~ pokud možno shromáždily a ~~uveřejnit~~ uveřejnily spolehlivé vnitrostátní statistické údaje o přístupu k ~~různým~~ jednotlivým formám sociální ochrany, například s rozdělením podle ~~postavení~~ statusu na trhu práce (osoba samostatně výdělečně činná / zaměstnanec), typu pracovněprávního vztahu (dočasný/trvalý, na částečný/plný úvazek, nové formy práce/zaměstnání na standardní smlouvu), pohlaví, a věku ~~a občanství.~~

~~19~~20. Komise by společně s Výborem pro sociální ochranu měla do [DOPLNIT datum 12 měsíců od uveřejnění doporučení] stanovit ~~srovnávací~~monitorovací rámec a ~~zpracovat~~vypracovat společné kvantitativní a kvalitativní ukazatele pro ~~monitorování~~posouzení provádění tohoto doporučení a umožnění jeho ~~hodnocení~~přezkumu.

~~20.~~ ~~Členské státy by měly~~21. Členským státům se doporučuje, aby co nejdříve ~~uplatňovat~~uplatňovaly zásady stanovené v tomto doporučení a do [DOPLNIT datum ~~12~~18 měsíců od uveřejnění doporučení] ~~předložit akční plány se zprávami~~předložily plán s informacemi o odpovídajících opatřeních ~~přijatých, jež mají být~~přijata. Pokrok v provádění ~~akčních těchto~~ plánů by se měl ~~sledovat~~projednávat v kontextu multilaterálních nástrojů dohledu v souladu s evropským semestrem a otevřenou metodou koordinace pro sociální začleňování a sociální ochranu.

~~21~~22. Komise by měla ~~vyhodnotit~~přezkoumat pokrok v provádění tohoto doporučení ~~s přihlédnutím také~~přihlédnout při tom rovněž k dopadu na malé a střední podniky, a to ve spolupráci s členskými státy a po konzultaci s dotčenými zúčastněnými stranami, a ~~podat Radě zprávu~~ do [DOPLNIT datum 3 roky od uveřejnění doporučení] ~~podat Radě zprávu~~podat Radě zprávu. Na základě výsledků přezkumu může Komise zvážit ~~podání~~předložení dalších návrhů.

~~22~~23. Komise by měla zajistit, aby provádění tohoto doporučení bylo podpořeno opatřeními financovanými příslušnými programy Unie.

~~23~~24. Komise by měla usnadnit vzájemné učení a výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy a se zúčastněnými stranami.

V Bruselu dne

Za Radu

předseda/ nebo předsedkyně
